

Steviger handhaven in plaats van strakker reguleren

De recentelijk aan het licht gekomen kwesties rond Ballast Nedam en het belastingdispuut van KPMG zijn voor de PvdA aanleiding om het functioneren van accountants ter discussie te stellen.

'Ingrijpen bij accountants' kopte deze krant vorige week over nieuwe wetgevingsvoorstellen gericht op de sector, geïnitieerd door PvdA-Kamerlid Henk Nijboer. Daarbij wordt verwezen naar de lange reeks van incidenten die verdere regulering zouden noodzaken. De argeloze lezer zal bij het lezen van dit stuk begrijpend knikken: wie niet luisteren wil moet maar voelen.

Wat de lezer echter niet wordt verteld is dat de wetgever en de beroepsorganisatie de laatste twee jaar een ingrijpende reeks van maatregelen hebben getroffen. Zo zijn beursgenoteerde bedrijven en financiële instellingen (de zogenoemde ondernemingen van openbaar belang of oob's) nu verplicht iedere acht jaar van kantoor te wisselen, is de scheiding van controle en advies geïntroduceerd, zijn onafhankelijkheidsregels aangescherpt en is het interne toezicht via een Code Accountantsorganisaties versterkt.

Saillant is dat alle bekende incidenten zijn ontstaan vóór de invoering van deze maatregelen. De vraag is dan ook of het niet verstandiger is om de getroffen maatregelen eerst eens op hun effectiviteit te testen, in plaats van het overhaast bedenken van nieuwe wetten. Temeer daar accountantskantoren zelf al bezig zijn met het versterken van het intern toezicht en het invoeren van een meer informatieve controleverklaring.

Belangrijker nog is de vraag of het stapelen van wetgeving het juiste antwoord is op de mogelijke misstanden. Overheid en burgers beschikken immers over stevige en zeer effectieve handhavingsinstrumenten: AFM-toezicht, de Accountantskamer en waar nodig de FIOD en het Openbaar Ministerie.

Het grote voordeel van handhaving is dat het zich specifiek richt op de probleemgevallen. Dit in tegenstelling tot wet- en regelgeving, die de complete beroepsgroep raakt. Het is demotiverend en ook maatschappelijk schadelijk als het goed functionerende deel van de accountants (én hun klanten!) de lasten moet dragen van de tekortschietende kwaliteit en het ongewenste gedrag van anderen. Hier zou moeten gelden: de vervuiler betaalt.

Bovendien beschikken handhavers over een nog onbeproefd instrument: het publiek bekend maken van het slagen en falen van de individuele kantoren. Een dergelijke maatregel zal effectief zijn omdat het accountantskantoren raakt op het vlak waar ze het meest kwetsbaar zijn: hun reputatie.

Vanaf dit najaar zal de AFM opnieuw over bevindingen omtrent de onder toezicht staande accountantskantoren publiceren. Ongetwijfeld zullen er verschillen zijn tussen de prestaties van de diverse kantoren. We moedigen de toezichthouder dan ook aan om in haar rapportages de namen van kantoren te gaan vermelden. Zo scheer je niet de gehele sector over één kam, maar maak je onderscheid tussen degenen die goed presteren en degenen die wanprestaties leveren. Bovendien levert dit de markt belangrijke informatie op.

Dat zal de samenleving meer profijt opleveren dan overhaast ingevoerde wetgeving.

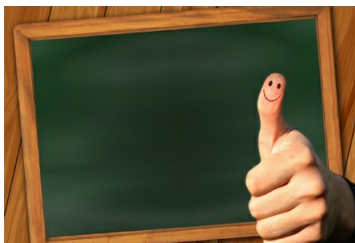
Deze bijdrage is ook gepubliceerd als opinie in het FD van 5 mei 2014.

Deel dit artikel

Huub Wieleman (1955) was van januari 2013 tot juni 2015 voorzitter van de NBA.

GERELATEERD

DISCUSSIE | [Opinie](#) | 03 januari 2022

Een schone lei voor 2022: terug naar de academische bron

[Hoe fijn zou het zijn, als het accountantsberoep het nieuwe jaar eens met een schone lei zou kunnen beginnen. →](#)

NIEUWS | [20 december 2021](#)

Kwartiermakers roepen openbaar accountants op tot deelname onderzoek audit only-model

[In opdracht van de Kwartiermakers Toekomst Accountancysector doet SEO Economisch Onderzoek onderzoek naar de effecten van een audit only-model voor accountantsorganisaties.... →](#)

NIEUWS | [17 december 2021](#)

Werkgroep presenteert 'bouwstenen' voor kwaliteitsgerichte cultuur

[De Werkgroep kwaliteitsgerichte cultuur, die rapporteert aan de Stuurgroep Publiek Belang, heeft een aantal 'bouwstenen' geïdentificeerd die het fundament vormen... →](#)

NIEUWS | [15 december 2021](#)

Kwartiermakers zoeken organisaties voor experiment met intermediair

[De Kwartiermakers Toekomst Accountancysector zoeken gemeenten, woningcorporaties, bouwondernemingen en transportondernemingen die deel willen nemen aan een experiment... →](#)

MAGAZINE | [14 december 2021](#)

Werkgroepen verankeren duurzame kwaliteitsverbetering

[Zes werkgroepen moeten vanuit de 'Veranderagenda Audit' een impuls geven aan duurzame kwaliteitsverbetering van de accountantscontrole. Inmiddels komen ze op stoom.... →](#)
